

ACTA DE SESSIÓ DEL CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL

Dia: 2 de desembre de 2020

Hora: 19.00 h

Format: Reunió telemàtica

Punts de l'ordre del dia:

1. Aprovació de l'acta anterior
2. Dades d'escolarització del curs 2020-2021
3. El bullying escolar
4. Torn obert de paraules

En representació dels diferents sectors assisteixen:

Presidenta:

Meritxell Montserrat Mestres (Regidora d'Educació)

Sector dels grups municipals:

Ana Ayerbe Aguayo (ERC)

Foix Sogas Casanova (grup Socialista)

Laura Ledesma Delgado (CUP)

Montse Rodríguez Fidalgo (VeC)

Sector de docents:

Carme Ayllón Hernández

Mar Castro Teixidó

Estrella Gutiérrez Cortés

Sector de famílies:

Susanna González Tost

Anna Rovira Matas

Sector d'alumnes:

Júlia Llenas Ferré

Jan Ramírez Metres

Maria Salvany Valle

Sector del personal d'administració i serveis

Joaquim Barberà Budi

Assisteixen també les tècniques i el tècnic del Servei d'Educació: Montse Muñoz Retamal, Olga Serra Martí i Roser Vives Tort (secretària del Consell Escolar Municipal).

Desenvolupament de la sessió:

La presidenta dona la benvinguda als assistents i explica que, amb la voluntat d'aportar coneixement sobre temes rellevants dins el món educatiu, s'ha recollit la proposta feta en una sessió anterior de tractar el tema del bullying. Per aquest motiu es compta amb la presència d'en Ferran Barri Vitero, psicòleg especialitzat en aquesta problemàtica així com d'altres problemes de convivència en l'àmbit escolar. El senyor Barri ha escrit, entre altres llibres,

SOSBULLYING, prevenir el acoso escolar, de Wolters Kluwer i ACOSO ESCOLAR O BULLYING, d'Altaria. Porta 25 anys estudiant el problema del bullying i cercant solucions a través de l'associació SOSBULLYNG, de la qual és president.

La presidenta felicita la comunitat educativa per l'inici d'un curs escolar. Ha estat un inici complex per a tothom, donades les mesures de seguretat covid que calia aplicar, però s'ha demostrat que l'escola és un espai segur i que l'activitat presencial es pot dur a terme aplicant els protocols adequats. L'ajuntament ha col·laborat en aquest inici de curs en temes de seguretat viària, tallant carrers i vetllant els accessos a les escoles, incrementant les neteges i desinfeccions a les escoles de primària i cedint espais a centres educatius que s'han sol·licitat a través de la Inspecció educativa.

1. Aprovació de l'acta anterior

S'aprova per consens.

2. Dades d'escolarització del curs 2020-2021

Morató, tècnic del Servei d'Educació, explica breument les dades d'escolarització del curs actual. Totes aquestes dades es poden consultar a la web municipal, a l'apartat d'Educació: <https://educacio.vilafranca.cat/documents-i-dades>

3. El bullying escolar (resum de la intervenció de Ferran Barri)

El bullying és un assetjament moral, sistemàtic i manifest, que perdura en el temps, produït en un entorn educatiu en el qual hi ha assetjadors, víctimes i un grup que fa d'espectador o fins i tot de vegades hi participa. Les posicions d'assetjador, víctima o grup poden ésser intercanviables i pot tenir conseqüències permanents i condicionar la vida adulta d'assetjadors i víctimes.

Aquests són alguns perfils comuns de possibles assetjadors, la qual cosa no implica, necessàriament, que no puguin haver-hi d'altres:

- Persones amb molta exigència familiar.
- Fills de pares amb perfils intolerants i agressius.
- Fills de pares sobreprotectors que fan créixer els seus fills amb un autoconcepte distorsionat i es creuen superiors.
- Fills de pares que no dediquen prou temps als seus fills i creixen sense referents en el pla dels valors.
- En general autoestima baixa (excepte perfil punt 3).
- Reclamen atenció.
- Hàbils manipuladors.
- Patró de valors negatiu.

Qualsevol pot ésser víctima d'assetjament, però algunes persones poden presentar una probabilitat més elevada, són el que anomenem persones diana:

- Persones que tenen alguna característica que l'assetjador pugui presentar al grup com a justificació de l'assetjament (color de la pell, orientació sexual, grup ètnic, gras/prim, etc.)
- Persones que són envejades per l'assetjador i els agafa "mania".
- Persones que els manquen habilitats socials i no acaben d'ésser acceptades pel grup.

- Persones que no tenen la capacitat de respondre a les conductes d'assetjament (víctimes fàcils, febles...)
- Persones amb determinats valors que no responen a l'assetjament per no transgredir-los.

En situacions de bullying el paper del grup és rellevant. El més habituals és que mostri algunes d'aquestes conductes:

- Callar per por, per no importar-li el que passa, etc.
- Riure amb les accions d'assetjament o fer comentaris en to irònic.
- Participar activament en la situació d'assetjament.
- Mostrar-se contrari a l'assetjament i enfrontar-se a l'assetjador.

A l'inici de l'assetjament l'assetjador tria una víctima amb la qual, habitualment, no s'ha produït cap mena de situació conflictiva. Aleshores comencen les conductes d'assetjament i si la víctima no dona respostes assertives adequades aquestes conductes continuen. L'assetjador busca el suport del grup i continuen les conductes d'assetjament. La víctima té una davallada de l'autoestima i es veuen afectades les seves habilitats socials. Apareixen signes en la víctima que poden alertar-nos de la situació d'assetjament.

El ciberbullying és un a variant que consisteix en fer assetjament fent servir les noves tecnologies:

- Xats, Messenger, WhatsApp... per maltractar la víctima
- Comentaris i imatges pujades a xarxes socials (Facebook, Instagram...)
- Manipulació d'imatges amb les noves tecnologies.
- Suplantació de personalitat en xarxes socials.
- Situacions d'assetjament en jocs en xarxa.

En un centre docent hi pot haver problemes de convivència que malgrat ésser greus no són necessàriament bullying:

- Baralles amb equilibri de forces.
- Insults puntuals relacionats amb un conflicte.
- Conflictes interpersonals.
- Reaccions puntuals desproporcionades degudes a estats emocionals.

També hi ha casos de bullying que, de vegades, poden semblar al grup o fins i tot a alguns adults que no ho són i ésser qualificades de "bromes", "coses de nens", "vivències normals que ens faran madurar" o "fets sense importància".

La prevenció del bullying passa per l'educació en valors, emocions i sentiments. L'escola ha de ser compensadora, també d'aquestes aspectes, i ensenyar a saber mostrar i expressar els sentiments i emocions: la importància de com ens fan sentir els altres, cercar el perquè dels comportaments i la relació entre valors, normes, actituds, emocions i sentiments en les respostes humanes.

El grup d'igual és referent, cal treballar a la tutoria les diferències d'allò que està bé i allò que no ho està en les relacions interpersonals. És important desenvolupar valors i actituds com l'empatia, la resiliència i l'assertivitat. Un suggeriment és posar bústies físiques i electròniques per tal que les víctimes demanin ajuda i el grup denunciï el que veu. També la supervisió proactiva d'alumnes mediadors (alumnes guardians).

A continuació s'anomenen algunes pautes d'observació i altres recursos que poden ajudar en la detecció precoç del bullying:

- Arriba puntualment a classe?

- Procura ésser l'últim/a en sortir?
- Procura quedar-se a l'aula a l'hora del pati?
- Fa servir de manera molt freqüent els serveis de biblioteca o altres a l'hora de l'esbarjo?
- Busca la proximitat del professorat de guàrdia al pati?
- Tracta de sortir acompanyat/da d'algun/a professor/a?
- Intervé a classe espontàniament?
- Intervé a classe quan se li pregunta?
- Interactua amb tots/es els/les seus/ves companys/es?
- S'inhibeix quan li parlen els/les seus/ves companys/es?
- Tracta de seure sol/a?
- Té pocs amics/gues?
- Els/les companys/es el/la tracten amb respecte?
- Els/les companys/es se'n riuen d'ell/a?
- Els/les companys/es l'insulten o menyspreen?
- Els/les companys/es l'agredeixen amb freqüència?
- Es troba habitualment en situacions problemàtiques?
- Molesta a altres companys/es?
- Insulta o menysprea els companys/es?
- Pega o maltracta els companys/es?

Per acabar, cal establir protocols d'actuació:

- Amb el grup treballarem l'empatia per tal que es mostri solidari amb les víctimes i rebutgi les conductes d'assetjament. Amb les víctimes l'assertivitat, la resiliència, l'autoestima i les habilitats socials.
- Amb els assetjadors reeducarem la seva conducta i restablirem el seu patró de valors. És important implicar els pares.

El convidat, responent les preguntes d'alguns dels assistents, diu que si la família va a l'escola i el professorat no els fa cas cal anar a una instància superior. En principi existeixen protocols que ho determinen. En aquest cas cal anar primer a direcció i, si tampoc s'està d'acord amb la resposta que es rep, dirigir-se a la Inspecció Educativa. I que si el fill o filla explica a casa que ha detectat algun cas, cal explicar-ho al professor/a, que no és ser un "xivato".

Es parla que existeixen telèfons d'ajut. Barri diu que, en aquests casos, és important que les trucades s'atenguin les 24 hores del dia.

Es comenta que els centres estan cada vegada més formats i sensibilitzats en aquesta temàtica i que també és un tema que sovint s'aborda en les escoles de pares i mares.

4. Torn obert de paraules

L'Ana Ayerbe, representant d'ERC, comenta que, si bé el tema del bullying és important, no s'incideix prou en aquest format i que el CEM hauria de ser un espai més de debat. També pregunta pels ajuts a l'escolarització. La presidenta considera rellevant generar coneixement i aportar criteri en el sí del CEM, creu que la temàtica és interessant i recorda que va ser un suggeriment que es va recollir en una sessió anterior. Sobre els ajuts, explica que s'està pendent de la proposta que faci la Generalitat, que té previst treure un Pla de millores.

La Montse Rodríguez, representant de Vec, pregunta sobre la bretxa digital que el confinament ha pogut generar. La presidenta explica que cada centre ha actuat de manera diferent per a crear models comunicatius amb l'alumnat i les famílies. L'ajuntament es va oferir a fer d'enllaç i va estar repartint material escolar entre altres accions.

La Laura Ledesma, representant de la CUP, explica que a la seva escola tenien un projecte d'alfabetització en el que hi col·laboraven familiars i/o mestres jubilats i el valora molt positivament. La Carme Ayllón, representant del sector docents, diu que la seva escola tenia previst afegir-se a aquesta iniciativa però que actualment no es tirarà endavant degut a la pandèmia.

La presidenta explica que, tot i haver-hi aquestes propostes que estan molt bé, l'alfabetització és responsabilitat de l'Escola d'Adults i que des de l'Oficina Municipal d'Escolarització s'està col·laborant en detectar aquesta demanda.

La regidora tanca la sessió agraint a tots els assistents les seves aportacions i, sense res més a tractar, s'aixeca la sessió a les 21.30 h, de la qual n'estenc acta.

La secretària,

Roser Vives Tort

Vist i plau, la presidenta

Meritxell Montserrat Mestres